

VITA DOROTHEAE MONTTOVIENSIS magistri Johannis Marienwerder. Herausgegeben von Hans Westpfahl unter Mitwirkung von Anneliese Triller. Forschungen und Quellen zur Kirchen und Kulturgeschichte Ostdeutschlands. Herausgegeben von Bernhard Stasiewski. Bd. 1. Böhlau Verlag. Köln—Graz 1964 ss. XI + 423.

W serii wydawnictw podejmowanych przez ks. prof. Bernarda Stasiewskiego pod nazwą Forschungen und Quellen zur Kirchen und Kulturgeschichte Ostdeutschlands (Band 1) ukazał się jeszcze w r. 1964 cenny pomnik piśmiennictwa mistycznego z przełomu XIV i XV w. poświęcony Dorocie z Maław († 25 VI 1394), słynnej mistyce, której życie łączy się ściśle z tere-
nem Gdańska i Kwidzyna. *Vita Dorotheae Montoviensis...* napisana przez spowiednika Doroty, dziekana kapituły pomezkańskiej i dawnego profesora w Pradze magistra Jana z Kwidzyna zachowana w szeregu rękopisów do-
czekała się obecnie krytycznego wyda-
nia w opracowaniu Hansa Westpfahla przy współpracy Anneliese Triller. Jak zaznacza H. Westpfahl we wstępie (s. 2), nie jest to w znaczeniu ścisłym biografia, ale raczej „przedstawienie operatio Dei w duszy Doroty”. Dzieło to nie powstało od razu. W r. 1396 zre-
dagowano najpierw krótką biografię, tzw. *Vita Lindana* (od wydawcy w r. 1702, A. A. de Lindego). W rok później napisał Jan Marienwerder *Liber de Festis*, a wkrótce szeroki łaciński życio-
rys znany jako *Vita Latina*.

Pierwsza księga *Vita Latina* przed-
stawia objawienia Doroty z Maław, druga i trzecia jej życiorys, czwarta —
cierpienia i pociechy, piąta dotyczy
okresu jej życia jako rekluzji w Kwi-
dzyniu, szósta jest poświęcona mistycz-
nemu obcowaniu Doroty z Chrystusem,
siódma zajmuje się jej tęsknotą za
śmiercią i ostatnim okresem życia.

W całości *Vita Latina* obejmuje 237
rozdziałów. Dzieło poprzedza teologicz-
ny prolog w 8 rozdziałach. Na końcu
autor załączył tzw. Tabula — rodzaj
indeksu liczący 150 haseł imiennych i
rzeczowych. Wydawca poprawił Tabu-
la, porządkując nieco jej układ alfabe-
tyczny.

Publikacja H. Westpfahla nie jest od-
kryciem. Postać Doroty z Maław, jak
i dzieło Jana z Kwidzyna były znane.
Chodzi o coś innego. Żadne z dotych-
czasowych wydań *Vita Latina* nie od-
dawało w pełni tekstu poprawnego,

nie zawierało również odpowiedniego
aparatu krytycznego. Wydawca tym ra-
zem wykorzystał wszystkie dostępne mu
rękopisy oraz druki. Ponieważ najlep-
sza kopia *Vita Latina*, jaką był rękopis
królewiecki, zaginęła w r. 1945, wy-
dawca posłużył się głównie tekstem rękopisu
wiedeńskiego (DO-Archiv Wien, Hs 349 = W), uwzględniając w apa-
racie krytycznym warianty zawarte w
rękopisach innych. Dużą rolę w rekon-
strukcji tekstów odegrały: kopia znaj-
dująca się w Bibliotece Uniwersytec-
kiej w Tübingen z początku XV w. i
kopia gdańska, powstała ok. r. 1450.
W wypadkach wątpliwych posługiwał
się wydawca niemieckim rękopisem z
XVII w., znajdującym się w bibliotece
opactwa Gottweig. Spośród licznych
kopii *Vita Lindana* za najpoprawniejszą
uważa wydawca egzemplarz norym-
berski. Prof. Westpfahl jest świetnym
znawcą przedmiotu. Dla wydania swe-
go tekstu zebrał nie tylko cały dostę-
pny materiał, ale opracował go krytycz-
nie i zaopatrzył książkę poprzedzają-
cym wstępem.

W wydaniu *Vita Latina* zachowano
łacińską pisownię autentyczną. Całość
tekstu uzupełniają: 1. tablica chrono-
logiczna orientująca w życiorysie Do-
roty z Maław, 2. indeks imion, miejsc
i rzadkich terminów łacińskich, 3. spis
rozdziałów.

Wyrażając uznanie dla sztuki edytor-
skiej wydawcy, jesteśmy zawiedzeni
brakiem szerszego wstępu, który by
przedstawił Dorotę z Maław na tle epo-
ki. Wydawca nie cytuje również wy-
czerpująco literatury dotyczącej Doroty
z Maław, a zwłaszcza opracowań pol-
skich. Ich przegląd znajdzie czytelnik
w pracach Kalickiego, ks. Glemmy, ks.
Czaplewskiego, Kujawskiej, Karola
Górskiego, ks. Liedtkego.

Świadczą one o zainteresowaniu nau-
ki polskiej postacią, której typ misty-
ki jest nam bliski choćby dlatego, że
zrodziła się ona na ziemiach polskich
i jest jednym z wyrazów pobożności
średniowiecznej tego kręgu.